

evra, mora delodajalec do te višine doplačati razliko, saj je to zakonsko določeni minimum, plačevanje plač pod to zakonsko določeno višino pa je nezakonito.

Problem, ki izhaja iz te definicije, je ta, da vsi zaposleni prejemniki minimalne plače prejmejo enak znesek, ne glede na to, ali opravljajo delo v treh ali štirih izmenah, ali opravljajo nočno delo, nedeljsko delo, ali imajo več let delovne dobe – na koncu je bruto minimalna plača za vse enaka. V mnogih primerih pa se med zaposlenimi razlikuje le višina doplačila do polne minimalne plače.

To povzroča uravnilovko na spodnjem delu plačne distribucije in veliko nezadovoljstvo med zaposlenimi.

V ZSSS že več let zahtevamo spremembo definicije minimalne plače. Lani smo ponovno predlagali spremembo, tokrat v smeri, da se dodatki izločijo postopoma (npr. dodatek za nočno delo, za nedeljsko delo itd.) ob tem, da se v januarju minimalna plača zaradi izločitve katerega izmed dodatkov ne bi uskladila z inflacijo. Postopno izločanje dodatkov podjetja zaradi dviga stroškov dela ne bi tako

prizadela kot izločitev vseh dodatkov naenkrat. Vendar tudi za ta predlog lani ni bilo poslušna.

Prav tako je minimalna plača v Sloveniji postavljena na nizki ravni. Poudariti je potrebno, da se revščina tudi med delavci povečuje. Po podatkih iz Raziskovanja o dohodkih in življenjskih pogojih (SILC) za leto 2013 pa je bila stopnja tveganja revščine v Sloveniji 14,5-odstotna. Pod pragom tveganja revščine je tako v Sloveniji živelo približno 291.000 oseb.

Razpoložljivi neto dohodek oseb, ki so živele pod

pragom revščine, je bil nižji od 593 evra na ekvivalentno odraslo osebo na mesec. Štiričlanska družina z dvema odraslima in z dvema otrokoma, mlajšima od 14 let, pa je morala imeti vsaj 1.245 evrov razpoložljivega neto dohodka na mesec, da se je dvignila nad prag revščine.

Minimalna plača je v letu 2014 znašala bruto 789,15 evra oziroma 603 evre neto (če oseba ne uveljavlja vzdrževanih družinskih članov, kar pa seveda ne omogoča dostojnega življenja in dostojnega vključevanja v družbo.

Za razumno korekcijo minimalne plače

ZSSS se v svojih prizadevanjih za pravično in pošteno plačilo za delo zavzema tudi za drugačno obravnavo minimalne plače. Zdaj je čas za »razumen proces korekcije minimalne plače«, smo izvedeli prejšnji teden na novinarski konferenci ZSSS, ki si jo lahko ogledate tudi v posnetku na spletni strani ZSSS.

Poleg izvršne sekretarke ZSSS **Andreje Poje**, ki je podrobno opisala namen in pomen minimalne plače ter prizadevanja ZSSS, da postane to bolj pravično plačilo za opravljeno delo (njen prispevek objavljamo posebej), so na novinarski konferenci nastopili tudi vodilni nekaj sindikatov dejavnosti, kjer zaznavajo probleme, povezane s tem institutom.

Majda Marolt, predsednica Sindikata komunale, varovanja in poslovanja z nepremičninami Slovenije (SKVNS), ki pokriva tri dejavnosti, se je zavzela za spremembo definicije minimalne plače in postopno izločanje dodatkov. Opozorila je še na posebej pereč položaj zaposlenih v zasebnem varovanju, kjer delodajalci ne kažejo pretirane vneme za ureditev položaja delavcev s kolektivno pogodbo dejavnosti. Dejavnost zasebnega varovanja »Republika Slovenija ureja v javnem interesu«, opravlja pa se 24 ur na dan, vse dni v letu, je opozorila in

Vesna Stojanović, Andreja Poje, Dušan Semolič, Majda Marolt in Tone Rozman

poudarila, da so v tej dejavnosti delavci najbolj grobo izkoriščani, najnižje plačani, kar 30 odstotkov jih prejema le minimalno plačo, na drugi strani pa se obračajo v dejavnosti enormni zaslužki.

Problem varnostnikov, ki prejemajo minimalno plačo, je, da niso upravičeni do dodatkov za nočno in nedeljsko delo, delo za praznike in v izmenah, celo dodatke dobivajo do minimalne plače. Dodatke za nadurno delo dobivajo le minimalno določene, delajo pa tudi po 240

ur na mesec.

»Varnostnik z minimalno plačo zelo težko preživi,« zato so mnogi obremenjeni s posojili, izvršbami, kar še dodatno otežuje njihovo življenje, je dejala Maroltova in dodala, da to zaznavajo tudi v SKVNS, kjer prejemajo vse več prošenj za solidarnostne pomoči.

Po besedah **Vesne Stojanović**, predsednice Sindikata delavcev trgovine Slovenije (SDTS), statistični podatki za

oktober 2014 kažejo, da je v dejavnosti trgovine minimalno plačo prejemale 7176 oz. devet odstotkov zaposlenih, v trgovini na drobno, kjer so plače po individualnih pogodbah najvišje (!) v dejavnosti trgovine, pa celo 12,3 odstotka. Minimalna plača v trgovini ni plačno dno in s tem tudi ni zaščita najbolj ranljivih delavcev, saj posega že v peti oz. šesti tarifni razred kolektivne pogodbe in velja za tiste, ki imajo peto stopnjo izobrazbe. Zaradi vštevanja dodatkov v minimalno plačo v spodnjem delu plačne distribucije prihaja do uravnilovke, kar zaradi nezmožnosti nagrajevanja nižja motivacijo zaposlenih, ki delajo v težkih pogojih in v neugodnem delovnem času (ob praznikih, nedeljah, ponoči, deljeno ...), je opozorila Stojanovićeva. Člani SDTS so po njenem upravičeno pričakovali, da se bo dvig minimalne plače odrazil tudi v dvigu vseh drugih plač po kolektivni pogodbi, do česar pa, žal, ni prišlo. Zavzela se je za uporabo vseh sredstev

[6] kolektivne pogodbe

sindikalnega boja, da se doseže drugačna definicija minimalne plače, in povedala, da tudi v SDTS zaznavajo vse več prošenj za dodelitev solidarnostnih pomoči.

Tudi generalni sekretar Sindikata tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije Slovenije (Stupis) in podpredsednik ZSSS **Tone Rozman** je najprej predstavil nekaj statističnih podatkov. V vsej dejavnosti je zaposlenih skoraj 9 tisoč; v primarni tekstilni industriji skoraj 2700 (v povprečju prejemajo 1199 evrov bruto plače), v oblačilni, ki se najbolj zmanjšuje, okoli 2400 (povprečna bruto plača je 958 evrov) in v obutveni oz. usnjarskopredelovalni industriji približno 3500 (povprečje je 994 evrov bruto). Skoraj 1600 oz. do 18 odstotkov zaposlenih

prejema minimalno plačo, največ, dobrih 35 odstotkov, v oblačilni dejavnosti.

Članstvo Stupisa in delavci od svojega sindikata in centrale zahtevajo spremembe na tem področju, pravi Rozman. To po njegovem ne bo šlo čez noč, »mora pa biti prostor« za postopen prehod na izzvem nekaterih dodatkov iz definicije minimalne plače. V mnogih večjih sistemih je še precej nočnega dela, zlasti ob sezonskih potrebah in v proizvodnji sestavnih delov za proizvodnjo. V Stupisu menijo, da ni pošteno, da dobi nekdo, ki dela v izmenah, ponoči, ob nedeljah ..., enako plačo kot tisti, ki dela le dopoldne.

Delodajalcem je sporočil, da izzvem dodatka za nočno delo ne bo nikogar pokopal, tudi tekstilnega podjetja ne, narobe pa bo, če ne bo

narejeno nič. Po njegovem je na potezi vlada, da »začne v državi postavljati temelj za normalno konkurenčnost v tem srednjeevropskem prostoru«. Po njegovem je treba omogočiti preživetje tudi podjetij z nekaj nižjo dodano vrednostjo, saj tudi ta z davki in prispevki prispevajo v skupno blagajno.

V Sloveniji je okoli 45 do 50 tisoč zaposlenih z minimalno plačo, je povedal predsednik ZSSS **Dušan Semolič** in opozoril, da gre za okoli 40 tisoč družin, ki imajo probleme, kako s tem preživeti. Minimalna plača ni grožnja gospodarstvu, je pa grožnja maksimalnim dobičkom, je bil jassen in dodal, da ta plača ni prevelika, ampak so povprečne plače v Sloveniji premajhne. Pri minimalni plači ne smemo videti le številke, ampak ljudi, ki delajo v težkih pogojih, ob veliki intenzivno-

sti dela. To je ena temeljnih človekovih pravic, zapisana je v konvencijah Mednarodne organizacije dela.

Treba je videti tudi makroekonomske plat minimalne plače; delavke in delavci, ki jo prejemajo, so najboljši potrošniki in s tem tudi spodbujevalci povpraševanja in gospodarske rasti, saj ne morejo varčevati in premoženja pošiljati v davčne oaze. Te ljudi ščiti minimalna plača pred še večjo revščino, če ne bi šli nekateri delodajalci še nižje, do dna, meni Semolič.

Sedanji zakon pravi, da je treba minimalno plačo enkrat letno uskladiti z rastjo življenjskih stroškov. Letos bo to le en evro in 58 centov, zato je pravi trenutek, da bi izvezli nočno delo, sproži naj se »razumen proces korekcije minimalne plače«, je bil jassen predsednik ZSSS.

Mojca Matoz

skei

KP za kovinsko industrijo pokriva 50.000 delavcev

Po enem letu so socialni partnerji v kovinski industriji podpisali novo kolektivno pogodbo za kovinsko industrijo. Gre za kompromis, ki pred letom dni ni bil videti mogoč.

Gre za dejavnost z več kot 50.000 zaposlenimi in prek 2800 podjetij, ki letno ustvarjajo sedem milijard prihodkov, večino tega izvozijo. Po besedah **Blaža Nardina**, ki je pogodbo podpisal v imenu družjenja kovinske industrije pri GZS, »gre za kompromis, zdravo pamet, da se doseže le tisto, kar je možno«. Po besedah predsednice Sindikata kovinske in elektroindustrije Slovenije (Skei) **Lidije Jerkič** je pred letom dni bil podpis videti nemogoč, saj sta obe strani imeli tako različna pogajalska izhodišča. Po njenem mnenju je uspeh že to, da je do podpisa sploh prišlo. Zahvalila se je **Poloni Fink Ružič** in **Bogdanu Ivanoviču**, ki sta zmogla dovolj modrosti in potrpežljivosti za doseg kompromisa.

Novo kolektivno pogodbo so v imenu delojemalcev podpisali predstavniki Skeia, Konfederacije 90, KNSS in Solidarnosti, za delodajalce pa vodji združenja pri GZS in sekcije kovin pri ZDS.

Skei je zadovoljen, ker je v pogodbo znova prišlo pripravištvo, torej tudi skrb za mlade. Najnižje osnovne plače se bodo letos povečale za dva odstotka, povečan

bo tudi regres za letni dopust. Spremembe so tudi pri dopustih, na boljšem bodo zlasti mlajši, starejšim pa so dopuste malce zaprli. »Spremembe bodo ohranjale

konkurenčnost, zaposlenim pa omogočale dostojnejše življenje,« je še poudarila Jerkičeva.

Franci Bratkovič, predsednik sekcije za kovine pri ZDS, je dodal, da je nova pogodba bolj čitljiva in tudi bolj razumljiva.

Oba zastopnika delodajalske strani - Nardin sicer vodi Gorenjevo Orodjarno, Bratkovič pa je v vodstvu Revoza - sta še povedala, da spremenjena kolektivna pogodba ne bo vplivala na plače v njihovih podjetjih, so namreč višje od izhodišč v pogodbi, bo pa vplivala na izplačilo regresa. Kolektivne pogodbe večina podjetij sicer ne potrebuje, je še menil Nardin, jo pa potrebujejo druga podjetja, da se držijo minimuma, od katerega ni odstopanja.

F. K.